

VISION BOSTADSGÅRD NOLBY 34:2

Foto: Unsplash

Bostadsgård i skogsnära miljö.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund området.....	3
Vision Nolby 34:2.....	4-5
Utrustning.....	6-8

Dokumentet är framtaget av: Isabelle Forsberg och Amy Åkerlund, Sweco
Foton har tagits av Amy Åkerlund, om inget annat anges.
Omslag: Aktuell bostadsgård i nuläge.

BAKGRUND OMRÅDET

Fastighet Nolby 34:2 med tillhörande gård ligger i Nolby cirka 15 km utanför Sundsvall. Fastigheten omgärdas av skogsmark och ligger i anslutning till Nolbykullen. Orten räknas som en villaförort men här finns också en blandad bebyggelse med radhus och höghus. De flesta höghus är belägna i anslutning till Nolbykullen, medan villorna ligger lägre ner i dalen.

Utemiljön tillhörande fastigheten består till en stor del av hårdgjorda ytor och är i behov av upprustning och förnyelse. De befintliga möblerna, lekutrustningen och kantstenar är slitna. Gården saknar i många fall insynskydd, vilket skapar en känsla av att en är iakttagen på gården.

Åtgärderna i visionen syftar till att skapa en attraktiv och genomtänkt utemiljö på fastigheten samt att långsiktigt stärka och utveckla området. Förutom upprustning av de sociala mötesplatserna tillkommer nya element i form av planteringar och pergolor. Lekplatserna förnyas och tillgängliggörs för alla, fokus ligger också i att skapa jämställda och trygga miljöer. Den nya utemiljön ska uppmuntra de boende till sociala möten och aktivitet.

I detta dokument beskrivs riktlinjer samt materialval för gestaltning av utemiljön.

Idag upplevs gården som en genomfart för bilar. Hastigheten är snabb och inte lämplig för en bostadsgård där det rör sig barn. Entréerna från loftgångshusen leder de boende rätt ut i gatan och försvårar problematiken.

Bostadsgårdens växtlighet är övervuxen. På gården finns slitna gräsplättar och då gården är anlaggd på bjälklag är det svårt för växter att etableras, i och med det tunna jordmånen.

Cyklar står huller om buller på gården. Det finns ett cykelhus på gården men då detta inte ligger i anslutning till bostadshusens entréer så nyttjas det inte i önskvärd mån.

På gården finns några sociala mötesplatser. Många ligger dock i ett utsatt läge och har inget som separerar de ifrån trafiken. En inramning av något slag hade varit önskvärt, exempelvis med kantsten och buskar.

Gården har ett öppet och utsatt läget. Det finns inga buskar eller träd som skapar insynskydd. Detta bidrar med en känsla av att man är ständigt iakttagen på gården.

Mellan loftgångshusen finns stora gemensamma asfalterade plattformar. De har god utsikt och potential att utvecklas.

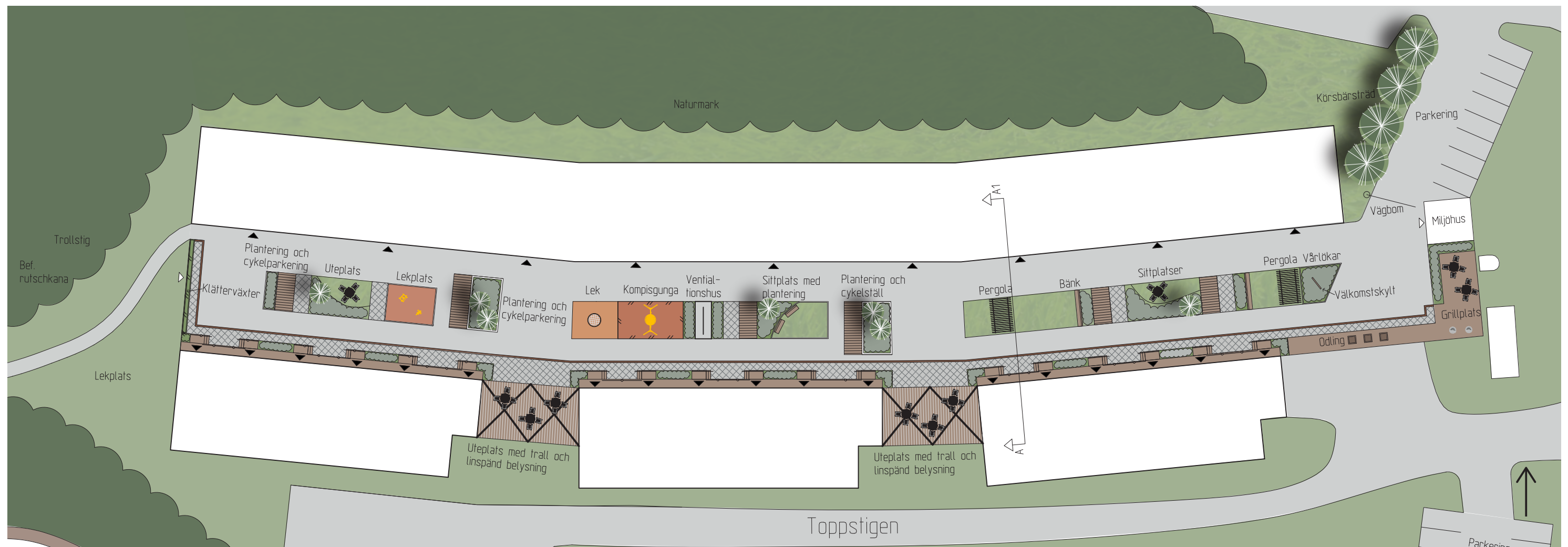
Den befintliga vägbomen är trasig och uppfyller inte längre sin funktion. Målet är att det inte ska vara någon trafik i området om inte nödvändigt.

Befintliga sopkärl är svåra att nå för barn som ofta tar ut hushållsskräp, ofta ligger det påsar på marken som lockar till fåglar och råttor. Det vore bättre att omvandla cykelhuset (bakom) till ett miljöhus så vuxna är tvungna att sköta sopslängandet.

Befintliga lekplatser är inte tillgängliga för funktionsnedsatta. Sand skapar också ett skötselproblem då många katter finns i området och det blir lätt fyllt med sand i trapphusen.

VISION NOLBY 34:2

Gestaltningen bygger på det idag centerade mittstråket som finns mellan bostadshusen. Gården som tidigare bestod av osammanhängande gräsplättar har omgestaltats och fått nya funktioner.

För att minska gårdens utsatta läge har grönska i upphöjda planteringsbäddar använts. Grönskan bidrar till att skapa avskärmande rum på gården. Rummen har alla egna funktioner, det finns mötesplatser, lekplatser och intimare rum att dra sig tillbaka till.

För att bostadsgården ska fungera har fokus även lagts på att skapa en funktionell bostadsgård. Cykelparkeringar under skärmtak finns intill alla entréer. Gårdens tidigare cykelhus har gjorts om till ett funktionellt miljöhus.

Vägarna som går genom området möjliggör framkomlighet för flyttbilar. För att reducera hastigheten har de två mittstråken dock skurits av på vardera sida. Trafiken tvingas då att byta körbana och sänka hastigheten. Det finns även en låst bom vid gårdens entré. Entrén till gården förstärks med en rad av körsbärsträd. Körsbärsträden blir ett riktmärke för gården och bidrar med identitet. Kombinationen av de sociala och funktionella rummen förutsättningar för att fler av de boende ska nyttja utemiljön.

MATERIAL

Foto: Isabelle Forsberg

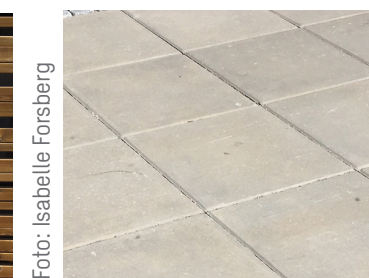

Foto: Isabelle Forsberg

På utvalda ytor består markmaterialet av plattor. Detta för att öka känslan av att gården inte är en genomfart för bilar. Det är den gående människan som står i centrum. Kantstenar i granit, används som inramning runt gårdens grönytor. Utrustningen på gården, så som bänkar, odlingslådor, pergola och skärmtak utförs i träpanel av svenskt kärnfuru.

GRÖNSKA

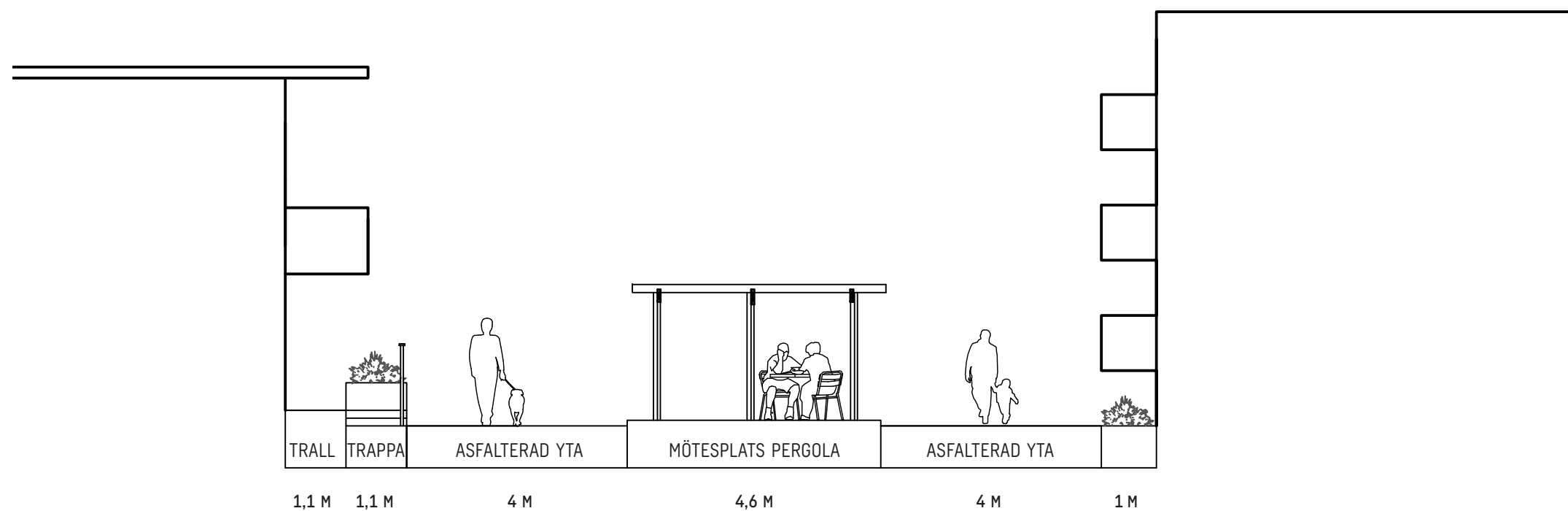

Foto: Unsplash

Foto: Rydlingeplantskola

Rumsligheten på gården stärks genom de upphöjda planteringsbäddarna. I bäddarna planteras tåliga växter som klarar av att stå i torrare jordar. Då gården står på bjälklag har stora träd svårt att etablera sig på gården. Istället, för att få upp volymen och minska blåsten, föreslås att mindre buskträd planteras, som exempelvis ginnalalönn.

SEKTION A-A¹

VISION NOLBY 34:2 FORTS.

Loftgångshusen får egna privata uteplatser. Dessa anläggs i trall och vid varje entré finns en egen privat trappa som leder upp till bostaden. Trappan går inte direkt ut till gatan utan är snedställd från ingången. Detta för att uppmärksamma de gående för eventuella bilar och skapa en separering från biltrafiken. Trappan kan även bytas mot en ramp, för att öka tillgängligheten.

De privata uteplatserna omgärdas av en upphöjd planteringsbädd. Denna bädd separerar uteplatsen från vägen.

Gården har många olika former av sociala ytor och mötesplatser. För att alla de boende ska trivas krävs en variation av aktiviteter och mötesplatser, vilket också implementeras i gestaltningen.

MATERIAL

Foto: Isabelle Forsberg

Foto: Isabelle Forsberg

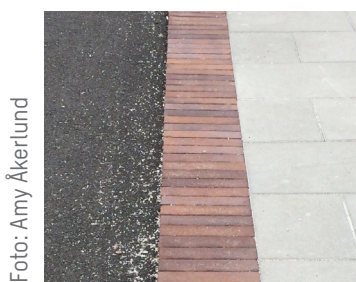

Foto: Amy Åkerlund

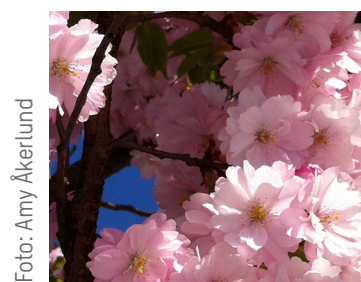

Foto: Amy Åkerlund

Foto: Unsplash

Foto: Streetlife

Bostadshuset med loftgång får en trätrall i svenskt kärnfuru som går längst med hela fasaden. De uteplatser som byggs mellan loftgångshusen kläs även de i trall. Detta för att skapa en ombonad och hemtrevlig känsla. Plattor läggs intill entréer och gårdens mittstråk. Vägarna asfalteras och en fris avgränsar de från plattorna. Vid gårdens entré placeras en välkomstskylt med uppmaningen att köra sakta.

GRÖNSKA

Körsbärsträd vid gårdens entré välkomnar de boende och ger gården en starkt identitet. På gården finns upphöjda växtbäddar med varierande växtlighet. Intill entréerna vid loftgångshusen finns även upphöjda bäddar. Här kan de boenden odla själva. Detta skapar ett engagemang hos de boende och en vilja att ta hand om och vårda gården.

DELAKTIGHET

När de boende på gården är med och utformar gården kommer de att få en känsla av samhörighet och stolthet över sin gård. Önskemål och önskvärda funktioner kommer också tas tillvara på och uppfyllas.

UTRUSTNING

MÖBLER

Möblerna på gården har olika funktioner och utföranden. Vissa möbler går att flytta en bit, vilket bidrar med en flexibilitet som möjliggör att justera antal platser efter antal brukare. Sittplatserna är alla placerade i varierade miljöer som har egna egenskaper. Vissa av sittplatserna är i skugga andra i sol, andra är placerade öppet i landskapet och andra är mer undanskymda.

Sittmöblerna ska även vara anpassade så att äldre personer kan nyttja dessa. Det ska även finnas möbler som är tillgängliga för rullstolsburna. Sopkorgar placeras intill grill- och sittplatser.

Foto: Lappset

Exempel på varierande sittplattser som kan anläggas på gården.

Foto: Amy Åkerlund

Exempel på bänk och upphöjd växtbädd med gräs.

Foto: Vestre

Exempel bänk i betong och trä.

Foto: Lappset

Exempel grill.

UTSMYCKNING

Fastigheten 34:2 är byggd på bjälklag, vilket medför att upphöjda växtbäddar krävs för att etablera växter och skapa grönska på gården. Som komplement till växtbäddarna används även planteringskärl. Planteringskärlen fyller funktionen att de tillför grönska samtidigt som de även kan agera fartreducerande för trafiken inne på området.

Foto: Smekab citylife

Exempel på vägbom som är tillgänglighetsanpassad för synskadade. Bommen kan ha både manuell och elektrisk öppning via mobiltelefon, och det finns olika behörighetsnivåer som gör att räddningstjänst kan öppna bommen.

Foto: Amy Åkerlund

Exempel på utformning av upphöjda växtbäddar och odlingslådor.

Foto: Amy Åkerlund

Exempel på skärmtak för cyklar i träpanel av svenskt kärnfuru och sedum.

Foto: Vestre

Exempel på planteringskärl som kan användas för att få in grönska på bostadsgården.

Foto: Pinterest

Exempel på trädgaller med trädens latinska namn.

LEK

Idag finns en sandlåda med lekhus på gården. Då det bor många barn i bostadshusen skapas fler lekplatser för barnen. Fokus har varit att skapa tillgängliga och jämställda lekplatser som kan nyttjas av barn i alla åldrar.

Närmast entréerna finns lek för de mindre barnen. Lekplatserna har en tydlig inramning som separerar de från trafiken samtidigt som det går att hålla uppsikt på barnen från anslutande sittplatser, eller från lägenheterna.

De större barnens lek finns utplatcerad bort mot skogen. Här är en god belysning viktig för att öka trygghetskänslan.

Foto: Stiliom

Exempel på en vippgunga för mindre barn.

Foto: Lappset

Exempel på kompisgunga som tillgänglighetsanpassad och kan användas av barn i alla åldrar.

Foto: Amy Åkerlund

Exempel på småskalig lekplats med gummiastfalt, som är ett tillgängligt och lättkött material.

TROLLSTIGEN

I skogen intill bostadsgården finns idag en befintlig rutschkana. Platsen där den ligger har goda förutsättningar för att bli en lekskog. Till rutschkanan platsbyggs en trappa för att öka tillgängligheten, fallskydd byggs till vid slutet av kanan och sly röjs i området.

Andra konstruktioner som kojor eller kioskar för lek kan även byggas i skogen eller så kan barnen bygga kojor själva av fallna kvistar som hittas i området.

I naturen kan skyltar på trädens latinska och svenska namn hängas upp. Detta gör att barnen i området redan från tidig ålder lär sig om naturen i deras område.

Foto: Amy Åkerlund

Den befintliga rutschkanan i området rustas upp och får en trapp samt fallskydd.

Foto: Naturlekplatser

En kompisgång med troll kan placeras ut i skogen och bli en del av barnens lek.

Foto: Stiliom

Exempel på lekhus som kan placeras ut i skogen. Barnen kan också bygga egna kojor.

BELYSNING

God belysning är avgörande för att skapa en gård som upplevs trygg och säker. Genom att belysa utvalda punkter och element så kan även rumsindelningar skapas och förstärkas. Ljus är därmed en viktig komponent i gestaltningen.

På fastigheterna används både funktionell belysning och en stämningsfull effektbelysning. Den funktionella belysningen lysser upp centrala element och funktioner på fastigheterna, så som gång- och cykelvägar, miljöhusen, parkeringar, entréer och lekplatserna. Effektbelysningen kompletterar den funktionella belysningen och lysser upp trädkronor, husfasader, sittplatser och planteringar.

De två stora uteplatserna som ligger mellan lofthusen belyses med linspänd belysning. Detta skapar en festlig stämning på uteplatserna.

Foto: Fox belysning

Exempel på markstrålkastare som kan användas för att lysa upp större lekytor för att öka trygghetskänslan.

Foto: FLUX belysning

Exempel på belysning på en stolpe som kan lysa upp området och göra det tillgängligt även under dygnets mörka timmar.

Foto: Fox belysning

Exempel på linspänd belysning för gårdens uteplatser.

